

Informatívna správa o realizácii Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji na roky 2007 – 2013

Oblasť A. 1	Sociálna prevencia a poradenstvo v sociálnych službách
Regionálna priorita č. 1	Efektívnejšie využitie existujúceho odborného poradenstva, vytváranie podmienok pre budovanie dostupnej a dostatočnej siete poradenských služieb občanom.
<i>Hlavný cieľ</i>	<i>Zefektívniť a skvalitniť sieť poradenských služieb na území Košického kraja (ďalej iba „KK“).</i>
Plnenie	<p>V mesiaci apríl 2007 zorganizoval odbor sociálnych vecí (ďalej OSV) pracovné stretnutie zástupcov subjektov poskytujúcich sociálne služby, s cieľom získať mimovládne organizácie pre koordinovaný a spoločný postup pri naplňaní Koncepcie. Na stretnutí boli sociálnym poradcom dané k dispozícii pripravené metodické materiály zamerané na kvalitu, odborný prístup pri poskytovaní poradenských služieb a vedenie evidencie (materiály boli následne zverejnené aj na webovej stránke Košického samosprávneho kraja - ďalej iba „KSK“). Zároveň, po vzájomnej diskusii, boli vyšpecifikované sociálne skupiny, pre ktoré bude poradenstvo z úrovne KSK naďalej finančne podporované a oblasti, kde je sociálne poradenstvo potrebné zamerať na inú cieľovú skupinu, príp. zmeniť formu poskytovania tejto služby. Následne, v priebehu roka, zamestnanci Úradu KSK (ďalej len „ÚKSK“) OSV vykonali metodické návštevy u jednotlivých poradcov. Takto získané poznatky sú cenným, ale predovšetkým nevyhnutným základom pre naplňanie horeuvedenej regionálnej priority.</p> <p>V Košickom kraji v súčasnej dobe poskytuje sociálne poradenstvo a prevenciu 16 subjektov. Do „siete“ však budú zaradené aj mestá a obce. Za tým účelom, v rámci PHSR, prebiehali stretnutia so zástupcami miest a obcí, na ktorých boli poskytnuté informácie o poradenských aktivitách, formách a princípoch sociálneho poradenstva. Zdôraznený bol predovšetkým význam komunitných pracovníkov v obciach, ich spolupráca so štátnymi inštitúciami a verejnou správou.</p> <p>V nastávajúcom období bude úlohou OSV vypracovať projekt na zriadenie "siete poradenstva a prevencie", ktorý bude čerpať zo získaných informácií.</p>
Oblasť A. 2	Krízová intervencia
Regionálna priorita č. 2	Vytváranie podmienok pre účinnú realizáciu spolupráce medzi zariadeniami krízovej intervencie, rozšírenie ich pôsobnosti na rôzne skupiny obyvateľov v kritической situácii, zabránenie sociálnemu vylúčeniu občanov.
<i>Hlavný cieľ</i>	<i>Vybudovať efektívny systém služieb (domovy pre osamelých rodičov - DOR, útulky, resocializačné strediská - RS, krízové strediská pre deti - KS) a nadväzných činností v systéme sociálnej pomoci. Rozširovať počty miest a zriaďovať ďalšie zariadenia krízovej intervencie.</i>
Plnenie:	<p>V prvej – prípravnej etape realizácie priority, bola spracovaná mapa a katalóg poskytovateľov sociálnych služieb, jednak zriadených samosprávou, mestom, obcou ako aj akreditovaných subjektov. Uvedený materiál poskytuje reálnu predstavu aj o tom, kde je nedostatok resp. chýbajú zariadenia realizujúce krízovú intervenciu. Počas obdobia rokov 2006 – 2007 Košický samosprávny kraj podporil finančne vytvorenie dvoch krízových stredísk v Košiciach a Spišskej Novej Vsi a v meste Trebišov útulok pre týrané ženy a deti.</p>

	<p>V súčasnej dobe KSK podporuje 13 útulkov a 6 domovov pre osamelých rodičov. OSV ÚKSK metodickými návštevami sleduje, aby v uvedených sociálnych zariadeniach bol zabezpečený odborný prístup a pomoc klientom, ktorí sa ocitli v kríze, „vedenie“ rodiča pri výchove, starostlivosti a opatere dieťaťa s cieľom preniesť získané zručnosti do dennej starostlivosti po opustení „prechodného domova“. Ohrozením v tejto oblasti starostlivosti je najmä nedostatok sociálnych bytov v obciach.</p> <p>KSK pri naplňaní koncepcie preto plánuje v nasledujúcom období pripraviť spoločný projekt so samosprávami miest a obcí, ktorého cieľom by mohol byť výkup opustených domov v obciach pre sociálnu integráciu sanovaných rodín.</p> <p>V súčasnej dobe je KSK zapojený do projektu občianskeho združenia FENESTRA, ktorého cieľom je vytvoriť koordinačnú skupinu a spoločný postup zainteresovaných inštitúcií: ÚPSVaR, Policajného zboru, Magistrátu mesta Košice mestských častí v Košiciach pri riešení problematiky týraných žien a detí. Poznatky a závery sa budú implementovať do ďalších okresov Košického kraja.</p>
Oblasť A. 3	Pobytové služby
Regionálna priorita č. 3	Poskytovanie pobytových služieb v súlade s potrebou intenzívnej pomoci.
<i>Hlavný cieľ</i>	<i>Regulovať počet lôžok v pobytových službách na základe princípu primeranosti intenzity potrebnej pomoci. Poskytovať pobytové služby len vtedy, ak terénne služby nestačia pokryť potreby občanov.</i>
Plnenie:	<p>Od septembra 2006 do februára 2007 bolo realizované, v spolupráci s Radou pre sociálne poradenstvo v Košiciach, monitorovanie kvality poskytovaných služieb v sociálnych zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Šlo o sledovanie základných kritérií (ubytovanie, strava, výchova, zdravotná starostlivosť, riadenie...), ktoré sú pomocou škál vyhodnocované. Monitoring kvality je informačný materiál, ale pomocou neho je možné zistiť oblasti, ktoré potrebujú zlepšenie v danom zariadení. Na základe výsledkov boli spolu s riaditeľmi stanovené opatrenia na zlepšenie poskytovaných služieb, ktoré sú pravidelne sledované a vyhodnocované. Ďalším nástrojom na zvýšenie kvality poskytovaných služieb v sociálnych zariadeniach je poskytovanie supervízie, ktorú vykonávajú so súhlasom ÚKSK, nezávislí odborníci / supervízori.</p> <p>ÚKSK v sledovanom období metodicky usmerňoval sociálne zariadenia pri príprave projektov zameraných na dosiahnutie európskych štandardov poskytovania sociálnych služieb, najmä skultúrne a zvýšenie úrovne ubytovania a na plnenie Nariadenia Vlády SR číslo 353/2006 o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. V súvislosti v citovanom Nariadení sa počas roka sa priebežne znižovali kapacity ubytovacích lôžok najmä v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, v ktorých je vysoká koncentrovanosť klientov zariadenia.</p> <p>Pre príjem občanov do zariadenia s celoročným pobytom bolo spracované z úrovne ÚKSK usmernenie, ktoré zohľadnilo výsledky kontroly Najvyššieho kontrolného úradu SR. Na základe usmernenia sú v zariadeniach vypracované kritéria prijatia občana do zariadenia, medzi ktoré patrí aj zohľadňovanie zdravotného stavu pri uprednostnení záujemcu o poskytovanie sociálnej služby.</p> <p>V priebehu roka 2007 bolo zaregistrovaných v Registri subjektov poskytujúcich sociálnu pomoc, vedenom na OSV ÚKSK, 5 nových neziskových organizácií,</p>

	ktoré sú zriaďovateľmi domovov dôchodcov s kapacitou nižšou ako 60 klientov.
Oblasť A. 4	Terénne služby
Regionálna priorita č. 4	Zvýšenie podielu ambulantných a terénnych sociálnych služieb oproti pobytovým.
<i>Hlavný cieľ</i>	<i>Zvýšiť rozsah a zlepšiť miestnu dostupnosť terénnych služieb pre občanov KK.</i>
Plnenie:	V záujme naplnenia hlavného cieľa tejto priority bolo v priebehu mesiaca marec primátorom a starostom miest a obcí zaslané v mene riaditeľky ÚKSK oznámenie, v ktorom bolo upozornenie na realizáciu § 71 ods. 1 zákona 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci, na základe ktorého patrí rozhodovanie o poskytovaní a úhrade opatrovateľskej služby do kompetencie miest a obcí. Následne v priebehu roka 2007 zástupcovia vedenia KSK realizovali osobné návštevy primátorov a starostov. Zámerom bolo vysvetliť skúsenosti a potrebu poskytovania terénnych sociálnych služieb na úrovni mesta resp. obce, aby sa o.i. zlepšila ich miestna dostupnosť pre občanov. K tejto forme patrí aj podpora formy prechodných pobytových služieb v zariadeniach opatrovateľskej služby a prepravná služba pre starých a zdravotne postihnutých občanov. V sledovanom období boli uvedené služby plne finančne podporované KSK.
Oblasť A. 5	Podmienky pre integráciu občanov so zdravotným postihnutím
Regionálna priorita č. 5	Prehlbovanie procesu integrácie občanov so zdravotným postihnutím do širšieho spoločenského prostredia.
<i>Hlavný cieľ</i>	<i>Dbáť o dôsledné uplatňovanie princípov rovnakých príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života.</i>
Plnenie:	Košický samosprávny kraj v rámci svojej pôsobnosti vymedzenej § 71a písm. p) zákona č.195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov v súlade s § 6 ods. 4 tohto zákona zorganizoval v auguste v roku 2007 výchovno – rekreačný tábor pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím. Tábor bol realizovaný v dvoch 5 dňových turnusoch. A zúčastnilo sa ho celkom 29 detí s doprovodom. V súlade s plnením opatrenia 5.1.b) realizáciou projektového návrhu sa KSK v júni 2007 zapojil do súťaže „ Samospráva a Slovensko bez bariér 2006 – 2007 “. Zámerom Úradu Košického samosprávneho kraja je komplexne riešiť a postupne odstraňovať architektonické bariéry a bariéry v prístupe k informáciám a tým pomôcť občanom so zdravotným postihnutím integrovať sa do spoločnosti. Špecifické ciele projektu sú : - zlepšiť možnosti a podmienky prístupu k informáciám občanov s pohybovým a zrakovým postihnutím v budove Úradu KSK, - zvýšiť bezpečnosť pohybu a možností orientácie občanov s pohybovým a zrakovým postihnutím v budove Úradu KSK. Partnerom KSK v projekte je Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, n.o. S uvedeným partnerom je realizovaná aj spolupráca pri realizácii školení pre zamestnancov sociálnych zariadení, v ktorých sú klienti so zrakovým postihnutím. Cieľom vzdelávacích aktivít je uľahčiť pobyt zrakovo postihnutým klientom v zariadeniach sociálnych služieb a získať k nim, zo strany personálu, empatický prístup. V mesiaci november 2007 KSK, ako jediný samosprávny kraj, v spolupráci s Krajským osvetovým strediskom a zariadeniami sociálnych služieb

	<p>v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, zorganizoval IV. ročník Festivalu v dramatickej tvorivosti klientov domovov sociálnych služieb pod názvom MOST ÚSMEVOV. Festival sa konal pod záštitou predsedu Košického samosprávneho kraja JUDr. Zdenka Trebuľu a jeho úlohou bolo poukázať na možnosti, schopnosti, talent, tvorivosť, iniciatívu ľudí s duševnými poruchami, a tak prispieť k lámaniu bariér v spoločnosti s cieľom prijať túto minoritu majoritou. Do súťaže sa zapojilo deväť domovov sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja.</p> <p>V integrácii občanov so zdravotným postihnutím pomáha aj podpora činnosti rehabilitačných stredísk s denným pobytom, ku ktorým v priebehu roka pribudlo jedno so špecializáciou pre autistov a zariadenia chráneného bývania pre občanov s mentálnym, telesným alebo psychickým postihom, kde sa počet zvýšil o 3, z toho sú 2 tréningové chránené bývania v zariadeniach DSS. V oboch uvedených formách je kladený dôraz na pracovnú terapiu a preto zariadenia úzko spolupracujú so zamestnávateľskými organizáciami a podnikateľskými subjektmi. S cieľom zabezpečenia prezentácie zariadení, medializácie a otvorenosti voči externému prostrediu boli realizované, postupne vo všetkých pobytových zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, „Dni otvorených dverí“.</p>
Oblasť A. 6 Regionálna priorita č. 6	Komunitné plánovanie Účinnnejšie uplatňovanie procesu komunitného plánovania v sociálnej politike obcí.
Hlavný cieľ	<i>Poskytovať sociálne služby na základe spracovaného plánu sociálneho rozvoja obcí, resp. mikroregiónov.</i>
Plnenie:	<p>Prvou etapou procesu zavádzania komunitného plánovania boli stretnutia, ktoré sa realizovali vo všetkých mestách Košického kraja, za účasti zástupcov miest a obcí. Na stretnutiach ÚKSK prezentoval činnosť a víziu rozvoja danej služby. Proces realizácie je vo fáze plánovania, pretože v súčasnej dobe sú iba v 11 obciach vybudované strediská osobnej hygieny, v 16 je poskytované spoločné stravovanie a v 8 funguje spoločná pracovňa, v obciach je celkom 84 klubov dôchodcov. Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že pri napĺňaní sledovanej priority bude v nasledujúcom období potrebná väčšia podpora a užšia spolupráca z úrovne ÚKSK s obcami a mestami, najmä pri príprave a vzdelávaní zamestnancov samospráv v oblasti poskytovania sociálnej pomoci ako aj pri príprave projektov na získanie finančných prostriedkov pre podporu komunitnej sociálnej politiky.</p>
Oblasť A. 7 Regionálna priorita č. 7	Financovanie služieb Zefektívnenie vynakladania finančných príspevkov a tvorba nových zdrojov na podporu stanovených priorít v koncepcii rozvoja sociálnych služieb a SPO.
Hlavný cieľ	<i>Sprehľadniť a zefektívniť systém financovania sociálnych služieb a SPO z rozpočtu KSK.</i>
Plnenie:	<p>V záujme plnenia opatrenia bolo spracované, v spolupráci s ÚHK a odborom financií KSK, Usmernenie k čerpaniu finančného príspevku poskytnutého z rozpočtu KSK subjektu, poskytujúcemu sociálnu pomoc a akreditovanému subjektu (okrem zariadení pestúnskej starostlivosti), ktoré bude v roku 2008 súčasťou zmluvy o poskytovaní finančného príspevku uzatvorenej medzi KSK a subjektom poskytujúcich sociálne služby. Usmernenie vychádza predovšetkým z poznatkov kontrol Najvyššieho kontrolného úradu SR, realizovaných v sociálnych zariadeniach VÚC SR, ako aj z následných kontrol realizovaných</p>

	<p>Útvárom hlavného kontrolóra (ďalej len „ÚHK“) v zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK a v neziskových organizáciách. Uvedené kontroly boli zamerané o.i. aj na dodržiavanie finančnej disciplíny, využívanie služobných motorových vozidiel, verejné obstarávanie, hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť nakladania s bežnými a kapitálovými výdavkami. Na základe ich záverov boli prijaté opatrenia, ktorých výsledkom bude hospodárnejšie nakladanie s finančnými prostriedkami KSK v budúcnosti.</p> <p>ÚHK zároveň odporúča odboru sociálnych vecí prehodnotiť systém poskytovania finančných prostriedkov subjektom poskytujúcim sociálne služby. Výsledkom bude následné vypracovanie Všeobecne záväzného nariadenia KSK o spôsobe podávania a schvaľovania žiadostí o poskytnutie finančného príspevku a podmienkach poskytnutia finančných príspevkov na úhradu nákladov za sociálne služby subjektom poskytujúcim sociálne služby podľa zákona číslo 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov.</p> <p>V rozpočtových organizáciách bol v sledovanom období kladený dôraz aj na znižovanie bežných výdavkov a predprojektovú dokumentáciu na projekty, ktoré pomôžu znížiť spotrebu energií inštaláciami slnečných kolektorov, zatepľovaním objektov, rekonštrukčnými prácami. Príprava bola spolufinancovaná Úradom Košického samosprávneho kraja a takto bolo pripravených 5 investičných projektov na ŠF (DSS Rakovec n/O., DSS Park mládeže KE, DDaDSS Trebišov, DDaDSS Skladná KE, DSS Prakovce – Matilda Huta)</p>
Oblasť B. 1	Sociálnoprávna ochrana a sociálna kuratela
Regionálna priorita č. 1	Systémový prístup k zabezpečovaniu výkonu sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately v podmienkach KSK
<i>Hlavný cieľ</i>	<i>Prostredníctvom „siete zariadení poradenstva a prevencie“ a stredísk krízovej intervencie, v spolupráci s obcami, školskými zariadeniami, ÚPSVaR a akreditovanými subjektmi rozšíriť, skvalitniť a zintenzívniť primárnu prevenciu pred vznikom krízových situácií v rodine a sociálno-patologických javov v spoločnosti a účinne prispievať k riešeniu vzniknutých krízových situácií.</i>
Plnenie	<p>S cieľom poskytovať z úrovne ÚKSK OSV odbornú pomoc a usmernenie subjektom, ktoré sa už zaoberajú, alebo plánujú zaoberať problematikou drogovej závislosti, absolvovala v priebehu mesiacov február – jún 2007 zamestnankyňa ÚKSK OSV vzdelávaciu aktivitu zameranú na protidrogovú politiku - projektový manažment, tvorba koncepcií a plánovania v oblasti drogovej problematiky.</p> <p>V spolupráci s tunajším odborom školstva a ÚPSVaR bola v sledovanom období monitorovaná situácia a úroveň poskytovaných služieb, čoho výsledkom je pre tlač pripravený leták o organizáciách a inštitúciách zaoberajúcich sa prevenciou drogovej závislosti a resocializáciou drogových závislých v Košickom kraji.</p> <p>V priebehu roka boli zaevidované dva nové subjekty, ktoré zriadili resocializačné strediská pre drogových závislých mužov. Finančne podporované boli 4 poradenské centrá a jedno nízkoprahové centrum v Košiciach.</p> <p>Príkladom fungujúcej spolupráce štátnych orgánov, verejnej správy, samosprávy a neziskovej organizácie je otvorenie centra pre sanáciu rodiny v Košiciach, ktoré ako druhé na Slovensku, bude poskytovať komplexný prístup k rodinám v kríze - sociálne poradenstvo a prevenciu počas prechodného ubytovania členov rodín v sociálnych zariadeniach - DOR, útulku resp. krízovom stredisku.</p>
Oblasť C. 1	Kvalita v sociálnych službách

Regionálna priorita č. 1	Vytváranie podmienok pre implementáciu štandardov kvality v sociálnych službách.
<i>Hlavný cieľ</i>	<i>Poskytovať kvalitné sociálne služby a objektívne zhodnocovať ich úroveň pomocou zavádzania štandardov kvality.</i>
Oblasť D. 1	Ľudské zdroje v sociálnych službách
Regionálna priorita č. 1	Rozvoj ľudského kapitálu ako najdôležitejšieho aspektu rozvoja sociálnych služieb.
<i>Hlavný cieľ</i>	<i>Zabezpečiť odborný a osobnostný rast zamestnancov v sociálnych službách formou celoživotného vzdelávania.</i>
Plnenie:	<p>Kvalita poskytovania sociálnych služieb v sociálnych zariadeniach je overovaná a monitorovaná podľa vopred stanoveného plánu, ktorý má každá zamestnankyňa odboru sociálnych vecí. S cieľom zabezpečiť koordinovaný postup všetkých subjektov poskytujúcich soc. služby a zvyšovania kvality, bolo v sledovanom období vykonaných 128 metodických návštev z úrovne odboru. V rámci monitorovania sa kontroluje úroveň naplnenia štandardov kvality ubytovania, stravovania, hygieny, výchovy a vzdelávania klientov, individuálny rozvoj klientov a pod. Štandardy sú zverejnené na webovej stránke KSK.</p> <p>Vzhľadom k tomu, že kvalita súvisí s ľudskými zdrojmi, dôraz bol v prvom roku realizácie Koncepcie kladený na analýzu vzdelávacích potrieb zamestnancov sociálnych zariadení aj počas poskytovanej supervízie. Na základe uvedeného bol z úrovne ÚKSK OSV pripravený projekt pod názvom KVAPKA - KVALita pre zariadenia poskytujúce sociálne služby v Košickom samosprávnom kraji Cieľom projektu bude zaviesť dvojúrovňové vzdelávanie pracovníkov v sociálnej oblasti, a to kvalifikačná (odborná) úroveň a úroveň zameraná na osobnostný rast manažérov a zamestnancov v sociálnych službách formou celoživotného vzdelávania.</p> <p>Zrealizované bolo vzdelávanie riaditeľov zariadení soc. služieb (RO) cez projekt „Celoživotné vzdelávanie zamestnancov samospráv v KSK“ v oblasti manažérskych a komunikačných zručností a školenie pre manažment zariadení RO v archívnictve</p> <p>V záujme podpory psychickej pohody zamestnancov zariadení, boli v mesiaci september zorganizované dvojdnové športové dni pre zamestnancov rozpočtových organizácií, ktoré sa konali pod záštitou predsedu KSK. Zúčastnilo sa na nich viac ako 100 zamestnancov.</p> <p>V sledovanom období bol personálne doriešený odbor sociálnych vecí, na základe navrhutej a schválenej organizačnej štruktúry. Zásadnou zmenou bolo zadelenie zamestnankýň podľa druhu subjektu (rozpočtové organizácie alebo neštátne subjekty), vytvorenie referenta pre štrukturálne fondy a rozpočet. V pracovnej náplni každej zamestnankyne je zadefinované, okrem iných úloh a zodpovedností, aj napĺňanie jednej oblasti z Koncepcie (drogovo závislí, seniori, týrané ženy, SPO, bezdomovci...)</p>

Spracovala: PhDr. Jana Treščáková